

Què fem amb el Consell Metropolità de l'Horta?

Les Corts Valencianes debatran el pròxim mes el projecte de llei de modificació del CMH. El projecte aporta poques novetats a un ens mai definit i sempre polèmic, fins i tot per al seu inspirador: el PSPV-PSOE.

En principi era el desmantellament. La desaparició immediata. O almenys això deien els que coneixien el projecte de llei que preparava la Conselleria d'Administració Pública de la Generalitat valenciana. Era el maig del 94; el Partit Socialista del País Valencià-PSOE acabava de celebrar el seu setè congrés i s'hi havia deixat anar una ponència on parlava de "racionalització de les administracions públiques". Encara que el títol ho fera pensar, els socialistes valencians no parlaren de les diputacions. Les seues crítiques es calmaren una mica més a prop: en el Consell Metropolità de l'Horta (CMH).

Del partit a la institució, la inquietud dels socialistes es va concretar en la decisió del Consell de la Generalitat de preparar la supressió del CMH. La resolució recollia una realitat més que evident: l'ens no funcionava. De fet, només havia funcionat, més o menys bé, durant els primers anys de la seua creació, entre 1986 i 1991. Però fins i tot en aquells moments la seua tasca real no va coincidir amb els pressupòsits de la seua posada en marxa. El CMH havia d'haver estat un òrgan de coordinació metropolitana per als 44 municipis i el

milió llarg de persones que viuen al voltant de la ciutat de València. Hi havia un avantpassat directe, la corporació franquista Gran València i uns referents a imitar: les àrees de Madrid i Barcelona. Però només foren això: referents.

En la pràctica, durant els primers anys de funcionament, i de la mà del seu president i alcalde de València, Ricard Pérez Casado, el Consell Metropolità de l'Horta va servir per invertir a València. Arribaven així quantitats i projectes que l'escàs pressupost municipal o les vel·leïtats polítiques dels regidors del CDS, que donaven, quan volien, la majoria als socialistes, haurien condemnat a l'oblit. Mentre la conjuntura política va ser favorable, el CMH continuà invertint a València i les seues febleses van passar desapercibudes. Les competències mai no quedaren clares. En teoria eren: el cycle integral de l'aigua, els residus sòlids, les infraestructures viàries, els escorxadors i la planificació urbanística; però moltes quedaven en mans d'altres ens com els ajuntaments, la Diputació de València o alguna Conselleria i poques podien desenvolupar-se amb un finançament difícil.

Pocs diners i molta política. Els diners no arribaren. El CMH no va renunciar mai al finançament de l'estat però l'estat li'l negà sempre. Atesa la poca força que els socialistes valencians demostraren tenir a Madrid per fer fortes les seues demandes, la Generalitat va arribar a una solució maternal: els ajuntaments pagarien proporcionalment les despeses de funcionament de l'ens i la Generalitat aportaria els diners per a les inversions. Convertit en un mer gestor de subvencions condicionades a projectes decidits per altres entitats, com l'Ajuntament de València o la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports (COPUT), el CMH passava més aviat desapercebut entre el marasme d'institucions que volien fer-se reals a la desvertebrada comarca de l'Horta. I així fins al 1991.

Aquell any, l'alcaldia de València va caure en mans de la coalició conservadora PP-UV. Amb el canvi polític, Clementina Ródenas, fins aquell moment alcaldessa de València i presidenta del CMH, va deixar pas en l'organisme metropolità a Antonio Cubillos, alcalde de Catarroja (l'Horta Sud). Segons la llei de formació del CMH, només els alcaldes podien ser-ne presidents. El PSOE es va veure obligat a recol·locar Clementina Ródenas com a presidenta de la Diputació i aquest nomenament tindria conseqüències clares en el futur del CMH. El contrapès polític a l'Ajuntament perdut seria la Diputació: el residu franquista rebutjat per molts socialistes i qüestionat fins i tot pel president Lerma tingué prioritat sobre el poc conegut CMH.

S'acabà la curta història de l'intent socialista de coordinar la comarca més desvertebrada

del País Valencià al voltant de la capital que volia, i no podia, ser el Cap i Casal. Tots els problemes que el CMH tenia des del seu naixement i que fins aquell moment havien quedat dissimulats per la voluntat emprendedora del primer president, Ricard Pérez Casado, o per les condicions polítiques que ajudaren la segona, Clementina Ródenas, esclataren en diverses càrregues silenciades.

La COPUT va promoure una llei del transport que deixà les competències del CMH sobre aquest terreny convertides en anècdota i la seua comissió territorial feia poc, o cap, cas de les normes de coordinació metropolitana, sobre les quals havia de vetllar el CMH. Eugeni Burriel, influent conseller d'Obres Públiques, no va tenir cap contemplació per un ens sempre considerat entre els mateixos socialistes més que secundari.

Només el cicle de l'aigua i la gestió dels residus urbans, gestionades a través de les empreses públiques EMARSA i FERVASA, depenien realment del Consell Metropolità després que la gran majoria dels eixos viaris de València, pagats amb càrrec a l'anomenat Plan Felipe s'hagueren acabat.

EMARSA i FERVASA serviren per trencar una mica l'aïllament en què havia viscut el CMH: amb

La saturació de l'abocador de Basseta Blanca, a Riba-roja (esquerra), provoca que el CMH començara la construcció d'una altra a Llombai, amb una gran oposició d'ecologistes i veïns. Antonio Cubillos (baix), president del CMH. Les activitats del Consell Metropolità només han transcendit quan ha arribat la polèmica.

RAFA GIL

la polèmica. CC OO va presentar l'any passat una querrela contra Antonio Cubillos, president del CMH i per tant de l'empresa pública EMARSA pel que considera un frau. Segons el sindicat, EMARSA va signar un contracte amb l'empresa Fomento de Construcciones y Contratas SA (FCCSA) ple d'irregularitats, amb xifres falses, segons les quals FCCSA pagava a alguns treballadors sous de 350.000 pessetes al mes, quan en realitat no percebien més de 180.000. La querrela va ser admesa a tràmit i es troba encara pendent de resolució.

Pel que fa a les deixalles dels diferents po-

bles que integren el Consell Metropolità, el 1989 el CMH va iniciar la recerca d'una solució al saturament que pateix l'abocador de Basseta Blanca a la localitat de Riba-roja (el Camp de Túria). Després d'intentar la construcció d'una incineradora, el CMH es va decidir per la instal·lació d'un abocador al poble de Llombai. Encara que l'Ajuntament acceptà en principi la proposta, amb l'única oposició del regidor del partit nacionalista UPV, prompte el consistori va fer marxa enrere davant les protestes de gran part de la població que no volien un abocador al seu municipi. Diverses organitzacions ecologistes i la UPV apel·laren fins i tot als tribunals europeus. Mentrestant, però, el projecte ha continuat endavant. El CMH havia comprat els terrenys i ja té la llicència d'obres de l'Ajuntament, però haurà d'esperar que la Conselleria de Medi Ambient, que ja ha donat el seu vist-i-plau al

apareix, tot el seu patrimoni passarà a ser de l'Ajuntament de València. Amb una Generalitat controlada pels socialistes i un Ajuntament controlat pels populars, la maniobra tindria una difícil explicació política. De la desaparició, doncs, s'ha passat a la "reforma", però aquesta reforma, de moment, no ha convençut ningú.

El Partit Popular és partidari de suprimir definitivament un ens que, ara que ell controla la ciutat de València, ha deixat d'invertir a la capital. Unió Valenciana i Esquerra Unida, per la seua part, ja han dit que caldria reforçar-lo i retornar-lo a la seua idea original: la d'àrea metropolitana. Alguns alcaldes socialistes, però, opten per la reducció de les competències a aquelles que realment ha assumit el CMH: el cicle de l'aigua i les deixalles. Antonio Cubillos també té la seua opinió i no es mostra partidari d'aquesta fórmula: "per a això no cal una àrea metropolitana. La reforma proposa una retallada important de competències i resta entitat i sentit al CMH, una àrea metropolitana no és una mancomunitat". La divisió entre els socialistes és més que evident però, a excepció d'Antonio Cubillos, ningú pareix especialment preocupat pel futur d'aquest incòmode invent. El mateix Cubillos manifestava a EL TEMPS que no estava d'acord amb el projecte que es debatrà a les Corts.

El projecte de llei no acontenta ni els uns ni els altres: manté les competències de l'aigua i les deixalles, al costat de dues més: incendis i escorxadors, i retalla les altres. A més, parla de la possibilitat d'exercir-ne alguna més, com cementiris, serveis funeraris i mercats. Sobre el paper, doncs, un nou enfilall de possibles utilitats que tornaran a entrar en competència amb altres institucions. Els incendis depenen actualment d'un comandament únic que, per fi, posà d'acord els bombers municipals i els de la Diputació provincial, els mercats i les funeràries depenen de les administracions locals, de la mateixa manera que els escorxadors...

El projecte també canviarà la representació en el ple del CMH, que dependrà dels regidors que cada partit tinga en els municipis que en formen part i no únicament dels alcaldes, com passava ara. La major democratització implicarà també un major nombre de persones en plens que poden arribar fàcilment a les 70 persones. 70 persones per a decidir què fa un organisme amb competències nominals i sense finançament sobre un territori on encara coexisteixen poblets de menys de mil habitants amb una gran metròpoli que ni se'ls mira. 70 persones per prolongar la indefinició d'un projecte que el Partit Socialista no sap com llevar-se de damunt.

Jordi Sebastià

Tots els municipis del Consell Metropolità de l'Horta

Aquests 44 municipis integren el CMH. Les diferències de dimensions, i la poca vertebració d'una comarca despersonalitzada i dependent de la capital per a recursos tan elementals com l'aigua, enterboliren l'eficàcia d'un ens molt sensible als canvis polítics.

projecte, estudie les alegacions presentades que preveuen un greu impacte ambiental i social en el poble de Llombai si l'abocador arriba a entrar en funcionament.

Una falsa reforma. Així doncs, pocs es van sorprendre de la decisió del Consell de la Generalitat valenciana de demanar una llei per a eliminar el CMH. La supressió es va quedar només en reforma mentre la llei s'anava creant al si de la Conselleria d'Administració Pública. Hi influïren diverses raons però, sobretot, el fet que segons consta en el protocol de creació del CMH, si aquest òrgan des-